

Väliskoostöö

Vanglateenistuse väliskoostöö eesmärgiks on õppida tundma parimaid rahvusvahelisi praktikaid, neid siin rakendada ning anda seejärel edasi oma kogemusi. Viimastel aastatel on peamised välispartnerid olnud Soome, Inglismaa, Saksamaa ja Gruusia.

Soome

Põhjamaade vanglasüsteemidest on mahukaim koostöö olnud Soomega. Korraldatakse eri tasandi ametnike vahetuse programme, vangla erivahendite koolitusi, relvastatud üksuse ühisoperatsioone jne.

Läti

Kahe riigi vanglateenistused teevad tõhusat koostööd. On süvendatud Eesti ja Läti vanglate kontakte ja korraldatud temaatilisi seminare nii Eestis kui ka Lätis.

Vanglate osakond on koostööpartner Läti vanglate ameti juhitavas projektis, mille eesmärk on vahetada infot ja kogemusi töös välismaalastest vangidega („Exchange of information and best practices in the work with foreign inmates“, no.JUST/2010/JPEN/AG/1565). Projektis osaleb ka Leedu. Projekti rahastab Euroopa Komisjon ja eelarve on 103 930,07 eurot. Projekt kestab 1,5 aastat ja selle tegevusi viiakse ellu aastail 2012–2013. Projekti avakohtumine toimus 27.–28.02.2012 Riias.

Projekti raames toimusid õppevisiidid kõikidesse osalenud riikidesse: Läti, Leetu ja Eestisse. Külastati vanglaid ja tutvuti vanglapersonali väljaõppetingimustega. Jagati kogemusi välismaalastest kinnipeetavatega tehtava töö ja laiemalt vanglatöö kogemusi. Õppeviisi ajal Eestisse külastati Viru vanglat ja toimusid kohtumised justiitsministeeriumis. Samuti korraldati kõigis kolmes riigis vangide ja vanglatöötajate küsitlus. Selle tulemuste põhjal valmis Läti vanglaametnikele õppematerjal välismaalastest kinnipeetavatega töötamiseks ja välismaalastest vangidele mõeldud juhendmaterjal, mida edaspidi jagatakse Läti vanglates lisaks inglise ja vene keelele ka eesti ja leedu keeles.

4.–5. aprillil 2013 toimus Riias projekti lõpuseminar, kus osalesid lisaks projekti partneritele Leedust ja Eestist veel ka külalised Soomest, Tsehhist, Poolast, Taanist ja ©otimaalt, kokku üle 50 inimese. Lõpuseminaril tutvustati põhjalikult projekti tulemusi ja valminud materjale. Iga riigi esindaja tegi ettekande oma riigi vanglate olukorrast ja välismaalastest vangidega seotud probleemidest. Projekti lõpuseminaril tehtud pilte on võimalik vaadata [Läti vanglate ameti kodulehelt](#) [1].

Inglismaa

Suhtlemine [Inglismaa vanglasüsteemiga](#) [2] on toimunud Euroopa Liidu EQUAL programmi rahvusvahelise arengupartnerluse New Horizons ja kuriteoennetuse sihtasutuse partnerluse ja vahenduse raames. [Manchesteris vanglaga](#) [3] vahetatakse ametnikke, käiakse tööpraktikal ning toimuvad nii vanglaametnike, vangladirektorite kui ka justiitsministeeriumi ametnike õppereisid.

Saksamaa

Sisekaitseakadeemia ja justiitsministeeriumi esindajad on käinud tutvumas Saksamaa vanglaametnike koolitavate õppeasutustega. Bruchsalis vanglaga on kujunenud efektiivne koostöö, mille käigus on Eesti vanglasüsteemi nõustatud näiteks vangistuse täideviimisega seotud küsimustes.

Gruusia

Justiitsministeerium osales kaks aastat kestnud Euroopa Komisjoni hallatavas TACISE programmis, mille raames nõustati ja koolitati Gruusia justiitsministeeriumi, vanglate ameti ja vanglate töötajaid, tutvustati Eestis toimivat vangide tööhõive ja hariduse korraldust, taasühiskonnastamisprogramme,

enne tähtaega vabastamise protsessi, aga ka vangistuse, järelevalve ja julgeolekutöö põhimõtteid.

Samuti toimuvad Gruusia ametnike õppevisiidid, et tutvuda Eesti vanglateenistuse tööga vangide ja kriminaalhooldusaluste järelevalve ning taasühiskonnastamise vallas. 2011. aastal allkirjastati justiitsministeeriumi ja Gruusia korrektsiooniministeeriumi vastastikuse mõistmise memorandum.

Moldova on võtnud eesmärgiks luua euroopalik ja nüüdisaegne vanglasüsteem, seepärast on käidud korduvalt tutvumas Eesti vanglateenistusega.

Balkani maad

Horvaatia, Serbia, Montenegro, Bosnia ja Hertsegoviina, Albaania, Makedoonia ja Kosovo vanglate delegatsioonid on käinud Eestis õppereisil, et tutvuda siinse vanglateenistuse kiire ja väga eduka arenguga. Tegu on Euroopa Nõukogu finantseeritava projektiga.

CEP

Euroopa kriminaalhooldusorganisatsioon CEP (www.cep-probation.org [4]) koondab kriminaalhooldusorganisatsioone, valdkonnast huvitatud teadlasi ja uurijaid üle kogu Euroopa. CEP algatab ja viib koos oma liikmetega ellu kriminaalhooldusteemalisi uurimusi ja praktikat arendavaid projekte ning peab ka rahvusvaheliste ekspertide andmebaasi. Justiitsministeerium osaleb Euroopa kriminaalhooldusorganisatsiooni töös diskussioonide, seminaride ja ühiste projektide rakendamise kaudu.

IPCA

[Rahvusvaheline vanglakaplanite assotsiatsioon](#) [5] (International Prison Chaplains Association) ühendab eri kirikusse kuuluvaid vanglakaplaneid üle kogu maailma. Organisatsioon tõhustab kristlike kaplanite tööd eri riikides, pakkudes samal ajal tuge ka teiste religioonide kaplanitele. Nii seisab IPCA professionaalse ja tõhusa kaplaniteenistuse eest vanglates, rõhutades oma põhimõtetes inimväärikust ja usuvabaduse kaitset. Organisatsiooni [Euroopa osakond](#) [6] korraldab korrapäraselt rahvusvahelisi konverentse, millest võtab osa enamasti üle saja kaplani ligi 30 Euroopa riigist. Aastal 2003 toimus IPCA Euroopa konverents Tallinnas.

Koostöö Haagi endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtuga

Eesti on sõlminud Jugoslaavia rahvusvahelise kriminaalkohtuga lepingu, mille kohaselt hakkab Eesti vanglas karistust kandma üks või kaks endist sõjakuritegudes süüdi mõistetud isikut. Jugoslaavia rahvusvahelise kriminaalkohtu moodustas ÜRO 1993. aastal. Seni on esitatud süüdistus 160 isikule, kellest üle 50 on mõistetud tapmistes ja vägistamistes süüdi. Oma karistust kannavad kurjategijad Soome, Norra, Prantsusmaa ja teiste riikide vanglates. Eesti annab sellega oma panuse rahvusvahelise humanitaarõiguse efektiivseks rakendamiseks.

Iraagi vanglaametnike koolitusprogramm

Justiitsministeerium valmistab koostöös välisministeeriumiga ette Iraagi vanglaametnike õppepraktikat Eesti vanglates. Tegemist on Euroopa Liidu koolitusprojektiga EUJUST LEX, mille eesmärgiks on tugevdada õigusriiki ja edendada inimõiguste austamist. Sellega annab Eesti oma panuse inimõiguste efektiivseks rakendamiseks rahvusvahelisel areenil, jagades oma kompetentsi ja head praktikat.

Välismaalastest kinnipeetavate üleandmine päritoluriigile

Välismaalased jagunevad välisriigi kodanikeks ja kodakondsuseta isikuteks. Välisriigi kodanike puhul tuleb kõne alla nende üleandmine ka karistuse kandmise ajal. Kodakondsuseta isikute puhul seda võimalust pole, kuid neil aidatakse kodakondsust taotleda. Rahvusvahelises õiguses reguleerib üleandmist kohtulikult karistatud isikute üleandmise Euroopa konventsioon ja selle lisaprotokoll. Konventsiooni alusel on võimalik isikut üle anda, kui sellele on nõusoleku andnud nii kinnipeetav kui ka vastuvõttev riik. Kui antakse üle konventsiooni lisaprotokolli alusel, ei ole kinnipeetava nõusolekut

vaja. Justiitsministeerium teeb välismaalastest kinnipeetavate asjus tihedat koostööd kodakondsus- ja migratsiooniametiga ning siseministeeriumi sisejulgeoleku valdkonna osakonnaga.

SPORE



www.spore-resilience.eu [7]



SPORE projekti eesmärk on ennetada kriminaalhooldusametnike läbipõlemist ning selgitada, et kriminaalhoolduse edu sõltub suuresti ametnike võimekusest ja sellele keerulisele tööle sobivusest.

Projektiga parandatakse ja arendatakse Euroopa kriminaalhooldustöö praktikat, tugevdades toetusmehhanisme, et vältida töötajate läbipõlemist, stressi ja muid traumasid. Ühe tegevusena soovitakse edendada vastastikust koostööd ning jagada kogemusi kogu Euroopas, et säiliks kriminaalhooldajate motivatsioon ja vastupanuvõime.

Tulemused:

- paremad teadmised kriminaalhooldusametnike toetamise vajaduse ja mõju kohta;
- paremad teadmised kriminaalhooldustöö riskide kohta;
- välja on selgitatud kriminaalhooldustööd toetavad tegurid;
- Euroopa liikmesriikide praktika on ühtlustatud;
- välja on töötatud kriminaalhooldajate võimekust ja kvaliteeti edendavad meetmed.

Väljundid:

- valminud on aruanded nelja Euroopa riigi töötajate vastupanuvõime ja seda mõjutavate tegurite kohta;
- välja on töötatud metoodika personali vastupanuvõime hindamiseks;
- toimub rahvusvaheline konverents ja fookusrühma arutelu;
- loodud on projekti kodulehekülg ning avaldatakse infomaterjale;
- igas partnerriigis on välja töötatud tulemuste rakenduskavad.

Projekti juhib Läti kriminaalhooldusteenistus.

Projekti kaastoetusesaajad:

- Viru vangla
- Euroopa kriminaalhooldusorganisatsioon CEP (Holland)
- Hollandi Avansi ülikool
- Suurbritannia Yorki ülikool
- IGA FOND, Bulgaaria kriminaalhooldusteenistus

Justiitskoostöövõrgustiku (JCN) projekt „Kõrge riskitasemega kurjategijate kohtlemine ja juhtumikorralduse korraldamine Euroopas” (JUST/2011/JPEN/AG2943)



The JCN project has been funded with the financial support of the Criminal Justice Programme of the European Commission. These contents are the sole responsibility of the JCN project partner institutions and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission.



Eesmärgid

Justiitskoostöövõrgustiku projekti eesmärk on luua üleeuroopaline võrgustik ja parimat praktikat koondav andmebaas, mis keskendub vabanemisjärgus ohtlike vangide sihtrühmale.

Taasühiskonnastamise all mõistetakse siin kurjategijate taasühiskonnastamise protsessiga seotud justiitsasutuste ja partnerite, näiteks tervishoiuasutuste, mittetulundusühingute ja omavalitsuste koostööd. See hõlmab standardeid ja mudelit, mille abil saab teha ohtlike kurjategijatega süsteemset ja jätkusuutlikku tööd. Siht on luua metoodika, mida on võimalik kasutada kogu Euroopas.

Projekti rahastatakse Euroopa Komisjoni kriminaalõiguse programmi raames.

Projekti tegevused

Projekt on jagatud viieks etapiks.

- Kujundatakse ühine arusaam ja mõistetekasutus ohtlike kurjategijatega tehtava juhtumikorraldustöö vallas.
- Võrreldakse ohtlike kurjategijate kohtlemissüsteeme ja -mudeleid. Korraldatakse võrdlev analüüs, milles uuritakse partnerriikide riiklikke programme ja sekkumisvõimalusi.
- Analüüsitakse ja hinnatakse partnerriikides rakendatavaid programme, et leida ja sõnastada

parim praktika töös ohtlike kurjategijatega.

- Luuakse ühised standardid ja mudelid, mille abil korraldada vangla ja ühiskonna koostööd ohtlike kurjategijate taasühiskonnastamisel.
- Projektis saavutatud tulemusi jagatakse teiste riikidega.

Oodatavad tulemused

Eestis, Iirimaa, Soomes ja Saksamaal korraldatakse neli seminari.

Tallinnas peetava seminari eesmärk on ühtlustada ohtlike kurjategijatega tehtavas töös kasutatavaid mõisteid ja termineid.

Teisel seminaril Dublinis võrreldakse ja jagatakse teavet selle kohta, kuidas korraldatakse partnerriikides ohtlike kurjategijate taasühiskonnastamist nende vanglast vabanemisel.

Kolmandal seminaril Helsingis antakse ülevaade partnerriikides rakendatavatest ohtlike kurjategijate taasühiskonnastamise mudelitest ja nende arendamisest.

Schwerinis toimuva neljanda seminari eesmärk on luua, arendada ja jagada ohtlike kurjategijatega tegelemise parima praktika standardeid.

Seminaride põhjal koostatakse neli aruannet:

- „Ühine mõistekasutus töös kõrge riskitasemega kurjategijatega“;
- „Kõrge riskitasemega kurjategijate taasühiskonnastamisstrateegiatega võrdlev analüüs“;
- „Vanglast vabanevate kõrge riskitasemega kurjategijate jätkusuutliku taasühiskonnastamise parimad mudelid ja strateegiad“;
- „Parima praktika standardid ja mudel kõrge riskitasemega kurjategijatega töötamiseks“.

Projekti partnerid

Mecklenburg-Vorpommerni justiitsministeerium, <http://www.regierung-mv.de> [8]

Tallinna vangla, <http://www.vangla.ee> [9]

Sooma justiitsministeerium, <http://www.om.fi/en/Etusivu> [10]

Greifswaldi Ülikool, <http://jura.uni-greifswald.de> [11]

Iirimaa kriminaalhooldus- ja vanglateenistus, justiits- ja võrdõiguslikkuse osakond,

<http://www.probation.ie> [12]; <http://www.irishprisons.ie> [13]

Pixel, Itaalia, <http://www.pixel-online.net> [14]

Kaasatud partnerid

Slovakkia justiitsministeerium, <http://wwwold.justice.sk> [15]

Belgia peadirektoraadi kohtumaja, <http://justitie.belgium.be> [16]

Euroopa kriminaalhooldusorganisatsioon, <http://www.cep-probation.org> [4]

Saksamaa justiitsministeerium, <http://www.bmj.de> [17]

Sloveenia justiitsministeerium ja vanglateenistus, <http://www.mpju.gov.si> [18]

Projekti veebileht: <http://jcn.pixel-online.org> [19]

Lisainfo:

Justizministerium Mecklenburg-Vorpommern

Puschkinstr. 19/21
19055 Schwerin
Germany
Tel: + 00-385 588 3020
Fax: + 00-385 588 3452
www.regierung-mv.de [8]

Kontaktisikud:

Jörg Jesse, joerg.jesse@jm.mv-regierung.de [20]
Tanja Klee, tanja.klee@jm.mv-regierung.de [21]

Allikas URL: <https://www.vangla.ee/et/uudised-ja-arvud/valiskoostoo>

Lingid:

- [1] http://www.ievp.gov.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=261%3Aprojekta-informcijas-un-labs-prakses-apmaia-darb-ar-ieslodztajiem-rvalstniekiem-noslguma-konference&catid=34%3Aaktualitates&lang=lv
- [2] <http://www.hmprisonservice.gov.uk/>
- [3] <http://www.hmprisonservice.gov.uk/prisoninformation/locateaprison/prison.asp?id=618,15,2,15,618,0>
- [4] <http://www.cep-probation.org/>
- [5] <http://www.ipcaworldwide.org/>
- [6] <http://www.ipcaeuropa.com/>
- [7] <http://www.spore-resilience.eu/>
- [8] <http://www.regierung-mv.de/>
- [9] <http://www.vangla.ee/>
- [10] <http://www.om.fi/en/Etusivu>
- [11] <http://jura.uni-greifswald.de/>
- [12] <http://www.probation.ie/>
- [13] <http://www.irishprisons.ie/>
- [14] <http://www.pixel-online.net/>
- [15] <http://wwwold.justice.sk/>
- [16] <http://justitie.belgium.be/>
- [17] <http://www.bmj.de/>
- [18] <http://www.mpju.gov.si/>
- [19] <http://jcn.pixel-online.org/>
- [20] joerg.jesse@jm.mv-regierung.de
- [21] tanja.klee@jm.mv-regierung.de